

- **Джихадизмът няма да бъде преборен, докато спецслужбите делат екстремистите на “добри” и “лоши”, казва Боян Чуков**

Ще бъде ли прекъснен Брюксел от терора? Коя е следващата мишена на джихадистите? Докога родените в западни столици ислямисти ще стават “живи бомби”? Ще се обединят ли европейските спецслужби пред лицето на заплахата? Как българските власти да се справят с предизвикателствата? На тези въпроси “Стандарт” потърси отговор от Боян Чуков, бивш външнополитически съветник на министър-председателя Сергей Станишев и секретар на Съвета по сигурността.

- Г-н Чуков, изненадан ли сте от атентатите в Брюксел?

- В никакъв случай. Изненадан съм, че това не се случи във Франция. По принцип Белгия е нещо като логистична база за подготовка на терористични атентати във Франция. При атаката в Париж на 13 ноември - кървавия хаос в зала “Батаклан”, пред стадиона и в кафенетата, гастролиращите джихадисти имаха връзка с Белгия. В случая двете бомби - на летището и в метрото в Брюксел, избухнаха няколко дни след като бе заловен терористът Салах Абдеслам. Много от хората считаха, че става дума за отмъщение. Всъщност няма никакво отмъщение. Французите поискаха да бъде екстрадиран терористът от Белгия. Знаете, че специалните служби имат методи и от неговите показания могат да разбият цялата терористична мрежа. Някой обаче реши да утилизира мрежата, преди да са я разкрили.

Изненадата е по отношение на Брюксел, но като се има предвид, че стратегията на Ислямска държава е да се премине от откъслечни терористични актове към вълна от терор, по-точно - терористична война, няма никаква изненада.

- Ислямска държава се заканва да удари Европейското първенство по футбол, което започва във Франция след два месеца.

- Франция е страната с най-големи рискове от тероризъм. Преди атентатите в Париж иракските специални служби многократно предупредиха, че на територията на Европа в някои от големите столици се подготвя атентат. Те бяха получили информацията от своята агентура, която се намира в Рака - столицата на ИД. Очевидно е, че координацията между спецслужбите не е на ниво. Франция и другите големи европейски страни са застрашени, тъй като терорът става все по-шрапнелен, а не фокусиран, както беше досега. Има и друга причина Франция да бъде ударена. В медиите излезе, че отговорността за бомбите в Брюксел е поела Ислямска държава. Но дали е ИД, или не е, отговор могат да дадат специалните служби на Франция и на други големи държави. Да не забравяме, че Франция е един от препъникамъните за транснационалните корпорации.

Париж в момента спъва Трансатлантическото споразумение за свободна търговия. Струва ми се, че Франция ще продължи да бъде мишена на "ислямския" тероризъм, докато не промени отношението си.

- Намекват, че тайните служби на различни държави използват понякога терористите за мръсни поръчки.

- В исторически план всички големи специални служби в света са ползвали подобни услуги.

И точно тук е големият проблем - ефикасна борба с тероризма може да има само тогава, когато не делим терористите на наши и ваши. Когато не ги делим на "добри" и "лоши". По време на войната в Чечения Осам бин Ладен държеше шест тренировъчни лагера, в които се обучаваха терористите от "Ал Каида" и уйгурите от Китай. Тогава всички говореха, че те са борци за свобода и национална независимост. Те бяха "

добри

” терористи, а за всичко лошо беше обвинявана Москва. След като приключи войната в Чечения, тези терористи отидоха в Афганистан, после в Ирак, разгърна се мощта на “Ал Каида”. Част от тях се включиха в създаването на Ислямска държава, а други преминаха в “Ал Нусра” и “

умерената опозиция

” в Сирия.

- Европа извади ли си поука от зачестилите напоследък кланета?

- Според мен с този управляващ елит Европа няма как да си вземе поука.

Виждаме, че след всеки кървав хаос в някоя от столиците се повтаря едно и също представление. Боядисват Айфеловата кула в различни цветове, по-емоционалните плачат, правят си фамилни снимки, пишат “*Je suis*”...

Европа е селективна към трагедиите по света. Г-жа Могерини не плаче, когато колят граждани на Израел по улиците. Не плаче, когато убиват деца, жени и старци в Донбас. Тя не плаче, когато хиляди африканци са взривявани и колени. Става дума за фалш и лицемерие.

- Европа взе решение да създаде обща разузнавателна служба, която да се бори с тероризма, но нейното структуриран се блокира от години. Каква е причината?

- Преди десет години в ООН беше обнародвана Стратегия за борба със световния тероризъм. Тогава трябваше да се направи и съответното координиращо звено. Нищо не се направи по същата причина - глобалните и регионалните играчи не могат да се разберат кой е “добър” терорист, кой е “умерена опозиция” и кой е “главорез”. В Европа имаме мощни специални служби, добре финансирани от съответните държави. Имаме и спецслужби, които едва плащат заплатите на своите служители, а искат от тях да имат пари за агентура в Близкия изток и т.н.

При това положение, нали разбирате, че не може този, който кара “Бентли”, да си направи обща фирма с клошаря, който лежи на тротоара.

В разузнаването трябва да имаш принос и да даваш информация. Няма вариант да бъдеш осиновен от някого. По тази причина Европа много трудно може да обедини разузнавателния ресурс на всички страни.

В България издевателстваме над спецслужбите, разрушихме ги и сега чакаме някой да ни вземе за партньори.

- Терористите обикновено са младежи, родени в Брюксел и Париж, а не пришълци. Осъзнава ли се напълно тази заплаха?

- Тероризмът в Европа все още се прави от младежи, родени, израснали и възпитани в демократичната атмосфера. Все още не са се проявили джихадистите, идващи от Близкия изток и Африка, които ще се включат на по-късен етап.

В клиповете на ИД за международно разпространение сред техните кадри от бившия СССР и Източна Европа са показани джихадисти, които твърдят, че са българи. Искаме или не, нас ни слагат в категорията “*славянски джихадисти*”. Тоест контингентът, по който работят руските служби, обхваща и български граждани, които един ден могат да станат опасност и за нашата страна. За тази цел ние нямаме необходимото ниво на сътрудничество с Москва. Напротив, ние нагнетяваме в България от страна на управляващите русофобска агресивна атмосфера. Агенция “Регнум” е направила рейтинг на страните за отношенията им с Москва. Числото пет означава много добри двустранни отношения, числото 100 - изключително лоши. Румъния е с най-лош показател - 80, България - 65, Унгария - 40, Гърция - 30, Полша - 50. Израел има рейтинг от 20, Иран също 20, дори Саудитска Арабия е с 55. Само Турция е със 75.

- Подготвени ли са държавните служби - Бърза помощ, Гражданска защита и т.н. за реакция при терористични актове?

- Подходът в борбата с тероризма, например в Израел и в Европа, е коренно различен. Включително и у нас се правят учения на тема *“Какво да правим, след като бомбата гръмне някъде*”. Грубо казано, как да изнесем трупите от сцената.

Реагира се постфактум. Докато израелският подход е - да намерим и унищожим предварително този, който би взел решение за терористичен акт. Да унищожим търговеца, който би им продал оръжие и взрив. Накрая, да унищожим предварително този, който би извършил атентата. А ние се радваме, че сме предотвратили нещо в последната фаза, или колко бързо сме действали, след като е гръмнало. Трябва да се учим от опита на водещите в контратероризма държави - Израел, САЩ и Русия.

- Може ли да се търси връзка между тероризма и бежанската вълна?

- Потокът от хора от Близкия изток и Африка към Европа винаги е съществувал. Въпросът е, че от м.г. този поток рязко беше отпушен и на практика се оказа, че границите на много държави изобщо не се охраняват. Как така огромни тълпи от хора минаваха, без никой да ги спира. Политическите елити на Европа предадоха своите народи. В това отношение пример е г-жа Меркел.

- Как може да се излезе от зловещия капан на терора?

- Резултати в борбата срещу тероризма можем да постигнем при условие, че бързо започнем да укрепваме суверенитета и българската държавност. Всички останали приказки са безсмислени при положение, че само държавата има легитимно право да прилага насилие. В скандинавските страни поради това, че държавата се е пооттеглила, се появиха “Воините на Один”, които са паравоенни неофашистки формирования.

Пред Европа лежат няколко пътя. Първият е да стане сунитски халифат. Вторият - да стане османски халифат. Третият - да тръгне по пътя на фашизма, тоест личности като Андерш Брейвик да излязат на преден план. И последният вариант е укрепване на държавата и ползване на опита на страни като Израел.

Докато не се смени елитът в Европа, нищо няма да се получи. Общественото мнение също трябва да извърви дълъг път и да промени начина си на мислене, както стана в Израел. До Втората интифада и при тях имаше нагласи, подобни на европейските, но вълната от терор накара хората да мислят по друг начин.

Интервю на Руслан Йорданов

Бележка на редакцията:

Поради форсмажорни обстоятелства г-н Боян Чуков не успя да предостави на в. “Нова Зора” обещания свой анализ, по тази причина редакцията получи разрешението на автора да публикува интервюто му с Руслан Йорданов за в. “Стандарт”, 24 март 2016 г.